

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันพุธที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2562

แล้ง...กลางฤดูฝน ปราภฏการณ์นี้จะเกิดขึ้นบ่อย

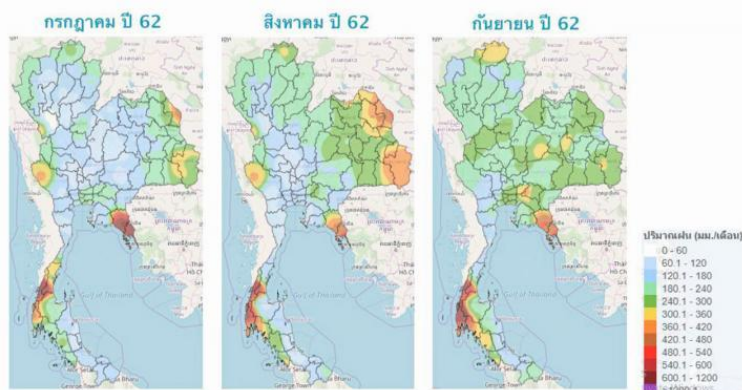
เป็นไปตามการคาดการณ์ของ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) หรือ สสน. ที่ได้พยากรณ์ไว้ก่อนวันเข้าสู่ฤดูฝน ประจำปี 2562...ปีนี้จะเกิดภาวะแล้งกลางฤดูฝน และก็เป็นเช่นนั้นจริง

“ตั้งแต่ต้นปีมา ปริมาณน้ำฝนทั้งประเทศต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 22 เนื่องจากร่องฝนไม่อยู่ในประเทศ ทั้งที่เดือนนี้ควรจะอยู่บริเวณภาคเหนือของ ไทย แต่กลับยังอยู่แถบตอนใต้ของจีน ส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของเอลนีโญอ่อนๆ แม้จะไม่ถึงขั้นรุนแรง แต่ยาวนานกว่าที่เคยคาดการณ์ อย่างไรก็ตามภาวะนี้จะค่อยๆลดลงตั้งแต่เดือนสิงหาคม แต่ก็ยังคงอยู่ในภาวะเอลนีโญอยู่ไปจนถึงต้นปีหน้า แต่น้อยกว่าปัจจุบัน ส่วนสถานการณ์ปีหน้าคงยากจะคาดเดา เพราะในภาวะโลกร้อนเช่นนี้อะไรก็เกิดขึ้นได้”

ดร.สุทัศน์ วิสกุล ผู้อำนวยการ สสน. อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้ฝนทิ้งช่วง จนเกิดภัยแล้งอย่างหนัก...สาเหตุมาจากร่องฝนขึ้นไปอยู่ในจีนนานกว่าที่ควรเป็น เนื่องจากอุณหภูมิ ลม ความกดอากาศความชื้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่วนหนึ่งมาจากอิทธิพลของภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดภาวะเอลนีโญบ่อยขึ้น ขณะที่ภาวะลานีญาก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้อนาคตรอบของการเกิดภัยแล้งสลับน้ำท่วมจะเกิดขึ้น ภาวะเช่นนี้ ไม่ใช่เกิดแต่กับประเทศไทย เกิดขึ้นทั้งภูมิภาคพม่าหนักที่สุด ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม รongลงมา เพราะภูมิภาคประเทศตั้งอยู่ในแนวตั้ง ต้องรอร่องฝนพัดผ่านมาจากจีนหรือพายุเพื่อ

มาเติมน้ำในเขื่อนเท่านั้นถึงจะมีน้ำใช้...ส่วนประเทศอื่น ในเอเชีย ส่วนใหญ่ภูมิภาคเป็นแนวนอน อยู่กลางทะเลได้รับอิทธิพลในระดับปานกลางไม่หนักมากนัก

อย่างไรก็ตาม ตอนนี้ ถือว่าเริ่มมีสัญญาณที่ดีเข้ามา เพราะเริ่มมีพายุदानัส เกิดที่ฟิลิปปินส์พัดเข้าสู่เกาหลี แม้ไม่ส่งผลกระทบต่อไทย แต่แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มสภาพภูมิอากาศเริ่มกลับมาเข้าที่เข้าทางเป็นปกติ ประกอบกับเริ่มมีร่องฝนพาดผ่านเข้ามามากขึ้น เริ่มจากชายฝั่งเวียดนาม พม่า และมาเลเซีย ส่วนไทยร่องฝนน่าจะมาถึงในปลายเดือนกันยายนนี้

“ช่วงปลายเดือนนี้ ไทยจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้เริ่มมีฝนตกมาบ้าง แต่ไม่ทั่วภูมิภาค โดยเฉพาะภาคเหนือและอีสานที่แล้งมานาน แต่ส่วนใหญ่ฝนจะตกนอกพื้นที่ รับน้ำของเขื่อนสำคัญ ส่วนภาคใต้ฝนจะตกน้อยลง พอมา ส.ค.ฝนจะเริ่มน้อยลงอีกกระทั่ง ก.ย. ร่องฝนจริงๆ ถึงจะเริ่มเข้าปกคลุมประเทศทำให้ฝนเริ่มตกมากขึ้น แต่ก็ยังน้อยกว่าค่าปกติ พอช่วงเข้า ต.ค.จะมีฝนตกชุกมากกว่าค่าปกติ โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบน อีสาน และภาคใต้ฝั่งตะวันออก”

ส่วนที่คาดหวังกับพายุพัดเข้ามาช่วยเติมน้ำในเขื่อนคงต้องผิดหวัง เพราะปีนี้จะมีพายุพัดเข้าไทยแค่ 1 ลูก ทิศทางมุ่งสู่ภาคอีสานตอนบน โดยเฉพาะ จ.หนองคาย ทำให้น้ำจะไหลลงลำน้ำโขงเพิ่มขึ้น จากนั้นจะเข้าสู่ภาคเหนือตอนล่าง เข้าเติมน้ำในเขื่อนสิริกิติ์ได้บ้างแต่ไม่มากนัก อย่างไรก็ตามเรายังได้รับอิทธิพลจากพายุที่มุ่งหน้าเข้าประเทศอื่น รวมถึงดีเปรสชันอีก 7 ลูก พอจะช่วยบรรเทาเรื่องภัยแล้ง รวมถึงน้ำในเขื่อน ได้ในระดับหนึ่ง สำหรับปีหน้าคงคาดการณ์ได้ยากจะเกิดอะไรขึ้น...แต่ที่แน่ๆ ปีหน้าน้ำจะน้อย บริหารจัดการน้ำยากมาก อาจจะวิกฤติ พอๆกับปี 2558 ฉะนั้นเกษตรกรควรเลี้ยงหรือลดการปลูกข้าวลง หันมาปลูกพืชอื่นโดยเฉพาะผักสวนครัวที่รอบการผลิตรวดเร็ว ใช้เวลานั้น ไม่ต้องใช้น้ำมากนักหรือปรับเปลี่ยนไปทำวนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ ปลูกพืชผสมผสานลดความเสี่ยง ที่สำคัญเกษตรกรควรมีแหล่งน้ำชุมชน แล้วบริหารจัดการกันเอง จะมารอแต่พึ่งฟ้าพึ่งฝนหวังแต่เงินช่วยเหลือเยียวจากรัฐแบบเดิม คงมีแต่ตรงกับทรุด เพราะปรากฏการณ์แล้งกลางฤดูฝนอย่างปีนี้ จะมีให้เห็นบ่อยขึ้น เกษตรกรต้องรู้จักวางแผนรับอนาคตให้ดี เพื่อปากท้องของตัวเอง

กรวัฒน์ วินิล

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า
ฉบับวันพุธที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2562

คอลัมน์ บทบรรณาธิการ : แก้ปัญหาหนี้สินเกษตรกร

นโยบายประการสำคัญนโยบาย
หนึ่งของรัฐบาลผสม 19 พรรคการเมือง
ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์
โอชา ที่จะมีการเสนอให้ที่ประชุมรัฐสภาใน
วันที่ 25 - 26 กรกฎาคม 2562 นี้ก็คือ
การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรทั่ว
ประเทศที่มีจำนวนทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 35

ล้านคน จากประชากรทั้งหมด 67 ล้านคน

ผลการวิจัยของนักวิชาการได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรเป็นหนี้มีอยู่ด้วยกัน 2 สาเหตุ
ใหญ่คือมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลที่ผิดพลาดเพราะเอาเงินเป็นตัวตั้งโดยไม่คำนึงถึง
ลักษณะนิสัยและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ทำให้ประชาชนต้องบุกเบิกป่าเพื่อปลูกพืช
เชิงเดี่ยว เช่น ปลูกอ้อย ปลูกปอ มันสำปะหลัง เป็นต้น

ในตอนแรกนั้นผลผลิตก็ดีแต่นานๆ เข้า ดินเสื่อมสภาพเกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องสภาพดิน
ปลูกแต่พืชชนิดเดิมๆ ผลผลิตก็ไม่ค่อยได้ดีเหมือนตอนปลูกใหม่ๆ ทางรัฐบาลได้เสนอทางออกโดยการ
ให้ปุ๋ยทำให้เกษตรกรเป็นหนี้มากขึ้นเพราะต้นทุนการผลิตสูงแต่ราคาไม่ค่อยดีเพราะปลูกกันมาก
2. เกษตรกรมีความมั่งก่ายอยากได้ยึดติดอยู่กระแสของสังคม เห็นคนอื่นมีโน่นนี่นี่ก็อยากจะมีกับเขา
บ้าง เงินไม่มีก็ต้องหยิบยืมคนอื่นมาซื้อให้

เกษตรกรมีความอยากได้สิ่งของเครื่องใช้หรือเงินทองชนิดต่างๆ โดยไม่ต้องลงมือทำ เขามี
ให้ยืมที่ไหนก็ยืมหมดของเงินผ่อนที่พ่อค่านำมาขายตามหมู่บ้านก็ซื้อหมดเพราะว่าเป็นเงินเชื่ออีกหนึ่งปี
ค่อยมาเก็บเงิน เอาเงินมาแล้วไม่ทำให้เกิดประโยชน์เงินไม่ออกเงยพอสิ้นปีพ่อค่านำมาเก็บเงินก็ไม่มาให้เขา
บางรายต้องหนีหนี้ บางรายต้องหยิบยืมจากนายทุนเอามาให้โดยไม่คำนึงถึงดอกเบี้ยที่กู้มามากมาย
ขนาดไหน ไม่หัดพึ่งตัวเองมีแต่รอหวังให้รัฐบาลช่วยการขาดการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และ
ขาดประสบการณ์ ในการบริหารเงินที่ยืมมา การแก้ไขปัญหาหนี้สินนั้นต้องยึดแนวทฤษฎีใหม่ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ตรัสไว้ว่าต้องมีแหล่งน้ำ 30% ต้องมีที่ทำนา 30% ปลูกป่า
ปลูกไม้ผลพืชผักสวนครัว 30% ที่พักอาศัย 10%

การที่จะทำให้มีแหล่งน้ำได้ในสภาพแวดล้อมในภาคอีสานนั้นก็ต้องขุดสระเพราะว่าน้ำเป็นปัจจัย
หลักในการทำการเกษตร เมื่อมีน้ำเราสามารถปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ได้ การปลูกพืชนั้นอย่าปลูกพืชเชิงเดี่ยว
เป็นอันตรายเพราะจะทำให้หนี้พอกพูนขึ้นเกษตรกรต้องทำการเกษตรผสมผสานเพื่อกันของล้นตลาดการ
ทำการเกษตรนั้นต้องใจเย็นอย่าใจร้อน เน้นปลูกเพื่อการบริโภคก่อนเหลือกินก็ค่อยแจก เหลือแจกก็
ค่อยขายปลูก

เกษตรกรต้องทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อควบคุมรายจ่ายถ้าสิ่งไหนจ่ายมากก็ต้องลดและหาทางว่าเราผลิตได้หรือเปล่า ถ้าผลิตได้ก็ไม่ต้องซื้อ ถ้าเกษตรกรปลูกสิ่งที่กินได้เกษตรกรก็ไม่ต้องซื้อ ถ้าเกษตรกรผลิตสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในการชีวิตประจำวันได้ก็ไม่ต้องซื้อ เช่น น้ำยาล้างจาน ยาสีฟัน ผงซักฟอก น้ำยาสระผม เป็นต้น

เกษตรกรไม่ต้องซื้ออยากกินปลาก็เลี้ยงปลาอยากกินไก่ก็เลี้ยงไก่ เกษตรกรจะมีอาหารในสวนในบ้านของตนเองเมื่อไม่ต้องมีรายจ่ายหรือมีอยู่แต่มีน้อยเกษตรกรจะมีเงินออมทุกวันทุกเดือนทุกปี เกษตรกรก็ไม่ต้องเป็นหนี้ต้องควบคุมใจตนเองหักห้ามใจตนเองต้องหัดพึ่งตนเอง การแก้ไขปัญหาหนี้สินต้องทำเกษตรแบบผสมผสานไม่ทำให้คนรวยแต่ทำให้คนมีพออยู่พอกินไม่ต้องเป็นหนี้เกษตรกรก็จะปลดภาระหนี้สินได้ด้วยตัวเองในที่สุด

คอลัมน์ส่องเกษตร : ว่าด้วยเกษตรอินทรีย์

อันที่จริงแล้วเรื่องเกษตรอินทรีย์ เป็นประวัติศาสตร์ที่น่าจดจำทั้งในทางที่ดีและทางที่ร้ายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กว่า 40 ปีที่ผ่านมา แนวคิดเรื่องการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอยู่ในทุกยุคทุกสมัยไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาบริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากรัฐมนตรีท่านใดก็ตาม แต่ผลที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมที่สามารถกล่าวอ้างได้ว่าเป็นบทบาทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังคงไม่ชัดเจน นอกจากเครื่องหมายรับรอง Organic Thailand และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่พัฒนาออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมและจับต้องได้ แต่เมื่อสืบลึกลงไปถึงเกษตรกรผู้อยู่ในระบบเกษตรอินทรีย์จริงๆ กลายเป็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ทำเกษตรอินทรีย์ เพราะการสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่เป็นเพราะเกษตรกรเหล่านั้น เล็งเห็นประโยชน์ของการทำเกษตรอินทรีย์ด้วยตนเองมากกว่า

ปัญหาของความเข้าใจต่อระบบการผลิตแบบอินทรีย์ในระดับนโยบาย จึงส่งผลให้การกำหนดนโยบายเกษตรอินทรีย์มีความบิดเบี้ยว เกิดอนุสาวรีย์จากนโยบายเกษตรอินทรีย์หลายอย่างที่สร้างตราบาปให้กับผู้เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ หรือการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเกษตรอินทรีย์เป็นทางผ่านของความชอบธรรมในการกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดการจัดซื้อ จัดจ้าง จัดหา ที่ไม่ตอบโจทย์ข้อเท็จจริงของเกษตรอินทรีย์ แต่อาจตอบโจทย์ของผู้กำหนดนโยบายนั้นก็เป็นอีกประเด็นหนึ่ง

ในขณะที่ฝ่ายที่อยู่ด้านการตลาด มักจะให้ข้อมูลเสมอว่าตลาดของเกษตรอินทรีย์ยังมีโอกาสเติบโตอีกมาก มีความต้องการแน่นอน ผลิตมาเท่าใดก็ขายได้แน่นอน เป็นการตอกย้ำข้อมูลจนกลายเป็นความเชื่อที่ว่าทำเกษตรอินทรีย์เถอะขายได้ เมื่อมองกลับมาฝั่งฝ่ายผลิต จะพบว่าเกษตรกรที่อยู่ในระบบเกษตรอินทรีย์ไม่มาก ทั้งที่ๆ ทุกยุคทุกสมัยต่างเห็นว่าเป็นนโยบายสำคัญ และออกนโยบายมาสนับสนุนหลากหลายรูปแบบ การเพิ่มพื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ของประเทศก็ยังไม่บรรลุเป้าหมาย มันมีความผิดพลาดใดในนโยบายเหล่านั้น

เมื่อเกษตรอินทรีย์ไม่คืบ สิ่งที่คืบหน้าชัดเจนคือการนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรและปุ๋ยเคมีเข้ามาในประเทศ เป็นปริมาณเพิ่มขึ้นแทบทุกปี แสดงว่าแผนการตลาดของบริษัทขายปุ๋ย-ขายยาแรงกว่า

แผนการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ของภาครัฐหรือไม่ หรือเป็นเพียงวาทกรรมทางการเมืองเพื่อจะทุบหัวใคร ประเด็นนี้ก็ไม่อาจทราบได้

มุมหนึ่งที่น่าคิดคือ เกษตรอินทรีย์มีหลายทฤษฎีหลายสำนัก แต่ละทฤษฎีแต่ละสำนักก็มีวิธีดำเนินการที่แตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค บางครั้งความน่าเชื่อถือก็ถูกทำลายโดยบางองค์กร ที่ออกมาโปรโมทข่าวทางลบตลอดเวลา จริงบ้างเท็จบ้างก็ว่ากันไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสร้างความชอบธรรมในการหางบประมาณมาดำเนินกิจกรรมขององค์กรตนเอง วนๆกันไป ในที่สุดแล้ว ผลการกระทำของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็กระทบลงที่ประเทศไทย ณ จุดเดียว ตกลงแล้ว ประเทศไทยจะยอมให้เกษตรอินทรีย์เป็นเพียงการสร้างภาพ สร้างความน่าเชื่อถือ แต่กลับซ่อนไว้ด้วยผลประโยชน์จำนวนมหาศาล ความล้มเหลว และปัญหาที่ต้องตามแก้กันไม่รู้จักจบสิ้น แต่ที่ต้องจบแน่ๆ คงหนีไม่พ้นเกษตรกรและการเกษตรของไทย

สมชาย ช่างณรงค์กุล